

Directoraat-generaal EPI
Penitentiaire Inrichtingen

**Ministeriële omzendbrief nr. 1817 van 15
juli 2015**
Officieuze coördinatie d.d. 24.12.2021

Voorlopige invrijheidstelling van veroordeelden die één of meer vrijheidsstraffen ondergaan waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt

Mevrouw, mijnheer de directeur,

Inleiding

De wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten regelt de vervroegde invrijheidstelling voor veroordeelden met vrijheidsstraffen tot drie jaar. Deze bepalingen van de wet zijn echter nog niet in werking getreden waardoor thans nog het stelsel van de voorlopige invrijheidstelling blijft bestaan.

Het is de bedoeling van de minister van Justitie om voor de uitvoering van vrijheidsstraffen tot en met drie jaar een nieuwe wettelijke regeling uit te werken (zie onder meer het Justitieplan van de minister van Justitie d.d. 18 maart 2015).

In afwachting van de nieuwe wetgeving blijft de (ambtshalve) voorlopige invrijheidstelling een noodzakelijk instrument om voor de categorie van veroordeelden met uitvoerbare vrijheidsstraffen t.e.m. drie jaar, te voorzien in een vervroegde invrijheidstelling.

Deze omzendbrief beoogt alle bestaande omzendbrieven die betrekking hebben op die voorlopige invrijheidstelling te codificeren, om op die manier een transparante en eenduidige toepassing mogelijk te maken.

Toepassingsgebied

De voorlopige invrijheidstelling wordt toegekend aan **veroordeelden die één of meer vrijheidsstraffen ondergaan waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt.**

De toe te passen regels – **die enkel gelden voor zover de veroordeelde niet valt onder één van de hieronder vermelde categorieën** – variëren naargelang de volgende situaties:

- De voorlopige invrijheidstelling van veroordeelden die uitsluitend vervangende gevangenisstraffen voor een geldboete ondergaan (I)
- De voorlopige invrijheidstelling van veroordeelden voor wie het totaal aan in uitvoering zijnde hoofdgevangenisstraffen tot en met 6 maanden bedraagt (II)
- De voorlopige invrijheidstelling van veroordeelden voor wie het totaal aan in uitvoering zijnde hoofdgevangenisstraffen meer dan 6 maanden tot en met 1 jaar bedraagt (III)
- De voorlopige invrijheidstelling van veroordeelden voor wie het totaal aan in uitvoering zijnde hoofdgevangenisstraffen meer dan 1 jaar bedraagt (IV)

Zes categorieën van veroordeelden worden op een afzonderlijke wijze behandeld:

- De veroordeelden die minstens één veroordeling ondergaan wegens inbreuken vermeld in de artikelen 135 tot 141 van het Strafwetboek (terrorisme) (IVbis)
- De veroordeelden die minstens één veroordeling ondergaan wegens feiten bedoeld in de artikelen 371/1 tot 378 van het Strafwetboek of in de artikelen 379 tot 387 van het Strafwetboek indien ze gepleegd werden op minderjarigen of met hun deelneming (zedendelinquenten) (IVter)
- De veroordeelden die een vervangende gevangenisstraf ondergaan voor de werkstraf, het elektronisch toezicht als autonome straf en de probatie als autonome straf (V)
- De veroordeelden wier uitlevering of overlevering is gevraagd (VI)
- De veroordeelden die een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank hebben (VII)
- De veroordeelden met vreemde nationaliteit (VIII)

I. Voorlopige invrijheidstelling van veroordeelden die uitsluitend vervangende gevangenisstraffen voor een geldboete ondergaan

1. Rechthebbenden

- De veroordeelden die uitsluitend één of meerdere vervangende gevangenisstraffen voor een geldboete ondergaan.
- De veroordeelden die, nadat ze hun hoofdgevangenisstraffen hebben ondergaan, uitsluitend hun vervangende gevangenisstraf ondergaan.

2. Toepassingsvoorwaarden

Zij worden onmiddellijk in vrijheid gesteld. Er dienen geen contra-indicaties te worden nagegaan.

3. Procedure

De directeur van de gevangenis neemt de beslissing tot voorlopige invrijheidstelling. Hij overhandigt een afschrift van de beslissing aan de gedetineerde, hij legt hem de inhoud en de consequenties ervan uit en laat hem tekenen voor ontvangst.

4. Opvolging

Er worden geen geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden opgelegd.

5. Herroeping

De voorlopige invrijheidstelling is niet herroepbaar.

II. Voorlopige invrijheidstelling van veroordeelden voor wie het totaal aan in uitvoering zijnde hoofdgevangenisstraffen niet meer dan 6 maanden bedraagt

II.1. Voor de hoofdgevangenisstraffen die niet meer dan 4 maanden bedragen

1. Rechthebbenden

Definitief veroordeelden tot één of meerdere in uitvoering zijnde hoofdgevangenisstraffen waarvan het totaal niet meer dan 4 maanden bedraagt.

2. Toepassingsvoorwaarden

Zij worden onmiddellijk in vrijheid gesteld. Er dienen geen contra-indicaties te worden nagegaan.

3. Procedure

De directeur van de gevangenis neemt de beslissing tot voorlopige invrijheidstelling. Hij overhandigt een afschrift van de beslissing aan de gedetineerde, hij legt hem de inhoud en de consequenties ervan uit en laat hem tekenen voor ontvangst.

4. Opvolging

Er worden geen geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden opgelegd.

5. Herroeping

Herroeping is mogelijk wegens een wanbedrijf of misdaad gepleegd binnen **één** jaar na de voorlopige invrijheidstelling waarvoor er een definitieve veroordeling is.

II.2 Voor de hoofdgevangenisstraffen die meer dan 4 maanden bedragen

A. Voor de veroordelingen tot hoofdgevangenisstraffen waarvan het geheel in kracht van gewijsde getreden is na 31 januari 2014	B. Voor de veroordelingen tot hoofdgevangenisstraffen waarvan het geheel of een gedeelte in kracht van gewijsde getreden is voor 1 februari 2014
1. <u>Rechthebbenden</u> ○ Definitief veroordeelden tot één of meerdere in uitvoering zijnde hoofdgevangenisstraffen waarvan het totaal meer dan 4 maanden bedraagt én○ het geheel van de veroordelingen tot deze hoofdgevangenisstraffen is in kracht van gewijsde getreden na 31 januari 2014.	1. <u>Rechthebbenden</u> ○ Definitief veroordeelden tot één of meerdere in uitvoering zijnde hoofdgevangenisstraffen waarvan het totaal meer dan 4 maanden bedraagt én○ het geheel of een gedeelte van deze veroordelingen tot hoofdgevangenisstraffen is in kracht van gewijsde getreden voor 1 februari 2014.
2. <u>Toepassingsvoorwaarden</u> De voorlopige invrijheidstelling wordt toegekend zodra de veroordeelde 1 maand hechtenis ondergaan heeft. Er dienen geen contra-indicaties te worden nagegaan.	2. <u>Toepassingsvoorwaarden</u> De voorlopige invrijheidstelling wordt onmiddellijk toegekend. Er dienen geen contra-indicaties te worden nagegaan.

3. Procedure

De directeur van de gevangenis neemt de beslissing tot voorlopige invrijheidstelling. Hij overhandigt een afschrift van de beslissing aan de gedetineerde, hij legt hem de inhoud en de consequenties ervan uit en laat hem tekenen voor ontvangst.

4. Opvolging

Er worden geen geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden opgelegd.

5. Herroeping

Herroeping is mogelijk wegens een wanbedrijf of misdaad gepleegd binnen één jaar na de voorlopige invrijheidstelling waarvoor er een definitieve veroordeling is.

III. Voorlopige invrijheidstelling van veroordeelden voor wie het totaal aan in uitvoering zijnde hoofdgevangenisstraffen meer dan 6 maanden tot en met 1 jaar bedraagt

1. Rechthebbenden

Definitief veroordeelden voor wie het totaal van de in uitvoering zijnde hoofdgevangenisstraffen meer dan 6 maanden tot en met 1 jaar bedraagt.

2. Toepassingsvoorwaarden

De voorlopige invrijheidstelling wordt toegekend zodra de veroordeelde het hieronder vermelde gedeelte van de straf heeft ondergaan.

Dit gedeelte bedraagt bij veroordeelden voor wie het totaal van de in uitvoering zijnde hoofdgevangenisstraffen :

- meer dan **6 maanden en ten hoogste 7 maanden** bedraagt: **1 maand** hechtenis
- meer dan **7 maanden en ten hoogste 8 maanden** bedraagt: **2 maanden** hechtenis
- meer dan **8 maanden en ten hoogste 1 jaar** bedraagt: **3 maanden** hechtenis

Buiten de tijdsvoorwaarde dienen er geen contra-indicaties te worden nagegaan.

N.B. ingevolge de nota van de Minister van Justitie d.d. 16 mei 2017 wordt tijdelijk afgeweken van de toelaatbaarheidsdata voor de voorlopige invrijheidstelling. De toe te passen toelaatbaarheidsdata zijn als volgt:

De definitief veroordeelden voor wie het totaal aan in uitvoering zijnde hoofdgevangenisstraffen

- *meer dan **6 maanden en ten hoogste 7 maanden** bedraagt: na **1 maand** hechtenis*
- *meer dan **7 maanden en ten hoogste 1 jaar** bedraagt: na **2 maanden** hechtenis*

3. Procedure

De directeur van de gevangenis neemt de beslissing tot voorlopige invrijheidstelling. Hij overhandigt een afschrift van de beslissing aan de gedetineerde, hij legt hem de inhoud en de consequenties ervan uit en laat hem tekenen voor ontvangst.

4. Opvolging

Er worden geen geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden opgelegd.

5. Herroeping

Herroeping is mogelijk wegens een wanbedrijf of misdaad gepleegd binnen **één** jaar na de voorlopige invrijheidstelling waarvoor er een definitieve veroordeling is.

IV. Voorlopige invrijheidstelling van veroordeelden voor wie het totaal aan in uitvoering zijnde hoofdgevangenisstraffen meer dan 1 jaar bedraagt

1. Rechthebbenden

Definitief veroordeelden waarvoor het totaal van de in uitvoering zijnde hoofdgevangenisstraffen meer dan 1 jaar bedraagt.

2. Toepassingsvoorwaarden

De voorlopige invrijheidstelling wordt toegekend

- voor zover de veroordeelde één derde van de in uitvoering zijnde hoofdgevangenisstraffen heeft ondergaan én.
- er in hoofde van de veroordeelde geen contra-indicaties bestaan zoals beschreven in **punt 3.**

N.B. ingevolge de nota van de Minister van Justitie d.d. 16 mei 2017 wordt tijdelijk afgeweken van de toelaatbaarheidsdata voor de voorlopige invrijheidstelling. De toe te passen toelaatbaarheidsdata zijn als volgt:

De definitief veroordeelden voor wie het totaal aan in uitvoering zijnde hoofdgevangenisstraffen

- *meer dan 1 jaar en ten hoogste 2 jaar bedraagt: na 4 maanden hechtenis*
- *meer dan 2 jaar en ten hoogste 3 jaar bedraagt: na 8 maanden hechtenis*

3. Procedure

De directeur **beslist** over de voorlopige invrijheidstelling.

Drie maanden voor het bereiken van de tijdsvoorwaarden¹, wordt het dossier voorgelegd aan de directeur in functie van een beslissing m.b.t. de voorlopige invrijheidstelling.

De directeur kent de voorlopige invrijheidstelling toe indien er geen **contra-indicaties** bestaan.

Die contra-indicaties hebben betrekking op de volgende elementen:

- niet in de mogelijkheid verkeren om in zijn materiële behoeften te voorzien (onderdak, bestaansmiddelen);
- een manifest risico voor de fysieke integriteit van derden.

Geïndividualiseerde voorwaarden kunnen worden opgelegd indien die absoluut noodzakelijk zijn om het risico op recidive te beperken. De voorwaarden worden vermeld op de *vrijlatingsfiche*², met opgave van de redenen ervan³. In dat geval wordt eveneens mandaat gegeven aan het DG Justitiehuisen

De directeur overhandigt een afschrift van de beslissing aan de gedetineerde, hij legt hem de inhoud en de consequenties ervan uit en laat hem tekenen voor ontvangst en, indien voorwaarden zijn opgelegd, voor akkoord. Indien de gedetineerde de voorwaarden weigert, wordt hij niet in vrijheid gesteld.

Wanneer de directeur beslist om de veroordeelde niet in vrijheid te stellen, wordt zijn gemotiveerde beslissing meegedeeld aan de Directie Detentiebeheer.

1 Indien de tijdsvoorwaarde reeds is bereikt op het moment dat de straf definitief wordt, betekent dit onmiddellijk.

2 Formulier Vrijlatingsfiche: bijlage II.

3 Het is immers belangrijk dat de justitieassistent die met de begeleiding belast zal zijn de redenen voor het opleggen van de voorwaarden begrijpt.

4. Opvolging

Wanneer er geïndividualiseerde voorwaarden zijn opgelegd, zal de begeleiding een duurtijd hebben die gelijk is aan de duur van de vrijheidsstraf die de veroordeelde nog moest ondergaan (strafrestant) op de dag van de invrijheidsstelling, met een minimum van één jaar.

5. Herroeping

De herroeping van de voorlopige invrijheidstelling kan gebeuren:

- wegens niet-naleven van de gestelde voorwaarden binnen de termijn bedoeld in punt 4;
- wegens een wanbedrijf of misdaad gepleegd binnen de termijn bedoeld in punt 4 waarvoor er een definitieve veroordeling is.

IVbis. De voorlopige invrijheidstelling van de veroordeelden die minstens één veroordeling ondergaan wegens inbreuken vermeld in de artikelen 135 tot 141 van het Strafwetboek

1. Rechthebbenden

Definitief veroordeelden die minstens één veroordeling ondergaan wegens inbreuken vermeld in de artikelen 135 tot 141 van het Strafwetboek.

2. Toepassingsvoorwaarden

De voorlopige invrijheidstelling wordt toegekend zodra de veroordeelde in de tijdsvoorwaarden verkeert voor de voorlopige invrijheidstelling, zoals voorzien in de punten I t.e.m. IV en voor zover er in hoofde van de veroordeelde geen contra-indicaties bestaan zoals beschreven in punt 3.

3. Procedure

De beslissing wordt genomen door de Directie Detentiebeheer.

1. Voorbereidende fase

Zodra de wettelijke toestand definitief is, wordt het dossier voorgelegd aan de directeur met het oog op een onderzoek omtrent de voorlopige invrijheidstelling.

De directeur verzamelt:

- o de informatie die hij nodig acht;
- o de informatie omtrent het slachtoffer: er wordt een verzoek tot informatie met betrekking tot het slachtoffer gericht aan de Directie Detentiebeheer. Deze dienst zal contact opnemen met het betrokken parket. De Directie Detentiebeheer zal het antwoord bezorgen aan de directie van de betrokken inrichting.

De directeur kan de PSD desgevallend vragen een advies op te stellen. Dat advies is gericht op de problematiek die zich voordoet naar aanleiding van de feiten en op specifieke aandachtspunten waaraan gewerkt moet worden in de eventuele voor te stellen begeleiding met het oog op het beperken van de recidive en in het belang van de slachtoffers.

De directeur gaat de contra-indicaties voor een voorlopige invrijheidstelling na.

De contra-indicaties hebben betrekking op de volgende elementen:

- o niet in de mogelijkheid verkeren om in zijn materiële behoeften te voorzien (onderdak, bestaansmiddelen);
- o een manifest risico voor de fysieke integriteit van derden;
- o het risico dat de veroordeelde het land verlaat;
- o het risico tot het lastig vallen van het slachtoffer.

Indien de directeur geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden wil opleggen om tegemoet te komen aan de contra-indicaties, vraagt hij een maatschappelijke enquête aan bij de bevoegde dienst van de gemeenschappen. Die enquête brengt de sociale context in kaart waarbinnen de veroordeelde zal functioneren in geval van toekenning van de voorlopige invrijheidstelling.

Er kunnen geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden worden voorgesteld indien deze absoluut noodzakelijk zijn om het risico op recidive te beperken of indien deze noodzakelijk zijn in het belang van het slachtoffer.

De directeur maakt het voorstel⁴ over aan de Directie Detentiebeheer. Wanneer er zich wijzigingen voordoen in de toestand van de veroordeelde nadat het voorstel werd bezorgd aan de Directie Detentiebeheer, moet deze dienst hiervan zo snel mogelijk op de hoogte worden gebracht.

⁴ Zie formulier Bijlage IV.

2. De beslissing

De Directie Detentiebeheer neemt een gemotiveerde beslissing omtrent de al dan niet toekenning van de voorlopige invrijheidstelling.

Geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden kunnen worden opgelegd indien deze absoluut noodzakelijk zijn om het risico op recidive te beperken of indien deze noodzakelijk zijn in het belang van het slachtoffer.

De directeur overhandigt een afschrift van de beslissing aan de gedetineerde, hij legt hem de inhoud en de consequenties ervan uit en laat hem tekenen voor ontvangst en, indien voorwaarden zijn opgelegd, voor akkoord. Indien de gedetineerde de voorwaarden weigert, wordt hij niet in vrijheid gesteld.

De beslissing tot invrijheidstelling en de eventuele voorwaarden opgelegd in het belang van het slachtoffer worden, vóór de invrijheidstelling ingaat, door de directeur van de gevangenis desgevallend medegedeeld aan de Dienst Slachtofferonthaal van het gerechtelijk arrondissement waar het slachtoffer woont.

3. Uitvoering van de beslissing

Wanneer de beslissing tot voorlopige invrijheidstelling wordt uitgevoerd, wordt

- o de vrijlatingsfiche onmiddellijk bezorgd aan de Directie Detentiebeheer;
- o de beslissing van de Directie Detentiebeheer, de vrijlatingsfiche en, in voorkomend geval, het advies van de PSD worden bezorgd aan de bevoegde dienst van de gemeenschappen van het gerechtelijk arrondissement waar de veroordeelde verklaard heeft zich te vestigen, wanneer geïndividualiseerde voorwaarden zijn opgelegd. Er wordt mandaat gegeven aan de bevoegde dienst van de gemeenschappen teneinde in te staan voor de begeleiding en de controle op de naleving van de voorwaarden.

4. Opvolging

Wanneer er geïndividualiseerde voorwaarden zijn opgelegd, zal de begeleiding een duurtijd hebben die gelijk is aan de duur van de vrijheidsstraf die de veroordeelde nog moest ondergaan (strafrestant) op de dag van de invrijheidsstelling, met een minimum van één jaar.

5. Herroeping

De herroeping van de voorlopige invrijheidstelling kan gebeuren:

- o wegens niet-naleven van de gestelde voorwaarden binnen de termijn bedoeld in punt 4;
- o wegens een wanbedrijf of misdaad gepleegd binnen de termijn bedoeld in punt 4 waarvoor er een definitieve veroordeling is.

IVter. De voorlopige invrijheidstelling van veroordeelden die minstens één veroordeling ondergaan wegens feiten bedoeld in de artikelen 371/1 tot 378 van het Strafwetboek of in de artikelen 379 tot 387 van het Strafwetboek indien ze gepleegd werden op minderjarigen of met hun deelneming

1. Rechthebbenden

Definitief veroordeelden die minstens één veroordeling ondergaan wegens feiten bedoeld in de artikelen 371/1 tot 378 van het Strafwetboek of in de artikelen 379 tot 387 van het Strafwetboek indien ze gepleegd werden op minderjarigen of met hun deelneming.

2. Toepassingsvoorwaarden

De voorlopige invrijheidstelling wordt toegekend zodra de veroordeelde in de tijdsvoorwaarden verkeert voor de voorlopige invrijheidstelling, zoals voorzien in de punten I t.e.m. IV en voor zover er in hoofde van de veroordeelde geen contra-indicaties bestaan zoals beschreven in punt 3.

3. Procedure

De beslissing wordt genomen door de Directie Detentiebeheer.

1. Voorbereidende fase

Zodra de wettelijke toestand definitief is, wordt het dossier voorgelegd aan de directeur met het oog op een onderzoek omtrent de voorlopige invrijheidstelling.

De directeur verzamelt:

- de informatie die hij nodig acht;
- de informatie omtrent het slachtoffer: er wordt een verzoek tot informatie met betrekking tot het slachtoffer gericht aan de Directie Detentiebeheer. Deze dienst zal contact opnemen met het betrokken parket. De Directie Detentiebeheer zal het antwoord bezorgen aan de directie van de betrokken inrichting.

2. Advies PSD

2.1 Veroordeelden voor wie het totaal aan in uitvoering zijnde hoofdgevangenisstraffen niet meer dan 1 jaar bedraagt

De directeur kan de PSD desgevallend vragen een advies op te stellen. Dat advies is gericht op de problematiek die zich voordoet naar aanleiding van de feiten en op specifieke aandachtspunten waaraan gewerkt moet worden in de eventuele voor te stellen begeleiding met het oog op het beperken van de recidive en in het belang van de slachtoffers.

2.2 Veroordeelden voor wie het totaal aan in uitvoering zijnde hoofdgevangenisstraffen meer dan 1 jaar bedraagt

De PSD:

- stelt een gespecialiseerd advies op;
- stelt een begeleiding voor wanneer ze dit noodzakelijk acht en bereidt deze voor.

3. Advies directeur

De directeur gaat de contra-indicaties voor een voorlopige invrijheidstelling na.

Deze contra-indicaties hebben betrekking op de volgende elementen:

- niet in de mogelijkheid verkeren om in zijn materiële behoeften te voorzien (onderdak, bestaansmiddelen);
- een manifest risico voor de fysieke integriteit van derden;
- het risico tot het lastig vallen van het slachtoffer.

Er kunnen geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden worden voorgesteld indien deze absoluut noodzakelijk zijn om het risico op recidive te beperken of indien deze noodzakelijk zijn in het belang van het slachtoffer.

De directeur maakt het voorstel over aan de Directie Detentiebeheer⁵. Wanneer er zich wijzigingen voordoen in de toestand van de veroordeelde nadat het voorstel werd bezorgd aan de Directie Detentiebeheer, moet deze dienst hiervan zo snel mogelijk op de hoogte worden gebracht.

4. De beslissing

De Directie Detentiebeheer neemt een gemotiveerde beslissing omtrent de al dan niet toekenning van de voorlopige invrijheidstelling.

Geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden (bv. het volgen van een behandeling) kunnen worden opgelegd indien deze absoluut noodzakelijk zijn om het risico op recidive te beperken of indien deze noodzakelijk zijn in het belang van het slachtoffer.

De directeur overhandigt een afschrift van de beslissing aan de gedetineerde, hij legt hem de inhoud en de consequenties ervan uit en laat hem tekenen voor ontvangst en, indien voorwaarden zijn opgelegd, voor akkoord. Indien de gedetineerde de voorwaarden weigert, wordt hij niet in vrijheid gesteld.

De beslissing tot invrijheidstelling en de eventuele voorwaarden opgelegd in het belang van het slachtoffer worden, vóór de invrijheidstelling ingaat, door de directeur van de gevangenis desgevallend medegedeeld aan de Dienst Slachtofferonthaal van het gerechtelijk arrondissement waar het slachtoffer woont.

5. Uitvoering van de beslissing

Wanneer de beslissing tot voorlopige invrijheidstelling wordt uitgevoerd, wordt

- o de vrijlatingsfiche onmiddellijk bezorgd aan de Directie Detentiebeheer;
- o de beslissing van de Directie Detentiebeheer en de vrijlatingsfiche bezorgd aan de directeur van het Justitiehuis van het gerechtelijk arrondissement waar de veroordeelde verklaard heeft zich te vestigen, wanneer geïndividualiseerde voorwaarden zijn opgelegd. Er wordt mandaat gegeven aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen.

4. Opvolging

Wanneer er geïndividualiseerde voorwaarden zijn opgelegd, zal de begeleiding een duurtijd hebben die gelijk is aan de duur van de vrijheidsstraf die de veroordeelde nog moest ondergaan (strafrestant) op de dag van de invrijheidsstelling, met een minimum van één jaar.

5. Herroeping

De herroeping van de voorlopige invrijheidstelling kan gebeuren:

- o wegens niet-naleven van de gestelde voorwaarden binnen de termijn bedoeld in punt 4;
- o wegens een wanbedrijf of misdaad gepleegd binnen de termijn bedoeld in punt 4 waarvoor er een definitieve veroordeling is.

V. Voorlopige invrijheidstelling van veroordeelden die een vervangende gevangenisstraf ondergaan

- **voor de werkstraf**
- **voor het elektronisch toezicht als autonome straf**
- **voor de probatie als autonome straf**

1. Veroordeelden tot een gevangenisstraf ter vervanging van

- **de werkstraf**
- **het elektronisch toezicht als autonome straf**
- **de probatie als autonome straf**

waarvan het uitvoerbaar gedeelte niet meer dan één jaar bedraagt

1. Rechthebbenden

Veroordeelden die een vervangende gevangenisstraf voor de werkstraf of de probatie als autonome straf ondergaan die niet meer dan één jaar bedraagt evenals de veroordeelden die een vervangende gevangenisstraf ondergaan voor het elektronisch toezicht als autonome straf.

2. Toepassingsvoorwaarden

De voorlopige invrijheidstelling wordt toegekend zodra de veroordeelde het hieronder vermelde gedeelte van de straf heeft ondergaan.

Dit gedeelte bedraagt bij veroordeelden voor wie het totaal van de in uitvoering zijnde gevangenisstraffen :

- o niet meer dan **4 maanden** bedraagt: na **15 dagen** hechtenis;
- o meer dan **4 maanden en ten hoogste 7 maanden** bedraagt: **1 maand** hechtenis;
- o meer dan **7 maanden en ten hoogste 8 maanden** bedraagt: **2 maanden** hechtenis;
- o meer dan **8 maanden en ten hoogste 1 jaar** bedraagt: **3 maanden** hechtenis.

Buiten de tijdsvoorwaarde dienen er geen contra-indicaties te worden nagegaan.

N.B. ingevolge de nota van de Minister van Justitie d.d. 16 mei 2017 wordt tijdelijk afgeweken van de toelaatbaarheidsdata voor de voorlopige invrijheidstelling. De toe te passen toelaatbaarheidsdata zijn als volgt:

De definitief veroordeelden tot een vervangende gevangenisstraf voor de werkstraf, voor het elektronisch toezicht en voor de probatie als autonome straf worden, overeenkomstig de voorwaarden bepaald in deze MO, in voorlopige vrijheid gesteld na volgende hechtenisperiode:

- o *niet meer dan **4 maanden**: na **15 dagen** hechtenis*
- o *meer dan **4 maanden en ten hoogste 7 maanden**: na **1 maand** hechtenis*
- o *meer dan **7 maanden en ten hoogste 1 jaar**: na **2 maanden** hechtenis*

3. Procedure

De directeur van de gevangenis neemt de beslissing tot voorlopige invrijheidstelling. Hij overhandigt een afschrift van de beslissing aan de gedetineerde, hij legt hem de inhoud en de consequenties ervan uit en laat hem tekenen voor ontvangst.

4. Opvolging

Er worden geen geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden opgelegd.

5. Herroeping

Herroeping is mogelijk wegens een wanbedrijf of misdaad gepleegd binnen **één** jaar na de voorlopige invrijheidstelling waarvoor er een definitieve veroordeling is.

2. Veroordeelden tot een gevangenisstraf ter vervanging van de werkstraf of de probatie als autonome straf waarvan het uitvoerbaar gedeelte meer dan één jaar bedraagt

De regels vermeld onder punt IV zijn van toepassing.

VI. Voorlopige invrijheidstelling met het oog op uitlevering of overlevering

1. Rechthebbenden

Definitief veroordeelden voor wie tevens een bevel tot aanhouding teneinde uitlevering/overlevering werd afgeleverd.

2. Toepassingsvoorwaarden

De veroordeelde komt in aanmerking voor een voorlopige invrijheidstelling met het oog op uitlevering/overlevering zodra hij in de tijdsvoorwaarden verkeert voor de voorlopige invrijheidstelling, zoals voorzien in de punten I t.e.m. V.

3. Procedure

De datum van toelaatbaarheid tot voorlopige invrijheidstelling wordt meegedeeld aan het parket dat het verzoek tot uitlevering behandelt. De beslissing tot uitlevering/overlevering mag door het bevoegde parket worden uitgevoerd vanaf het bereiken van deze datum. Op de datum van de uitlevering/overlevering wordt door de directeur aan de veroordeelde een voorlopige invrijheidstelling met het oog op uitlevering/overlevering toegekend.

4. Opvolging

Bij deze invrijheidstelling worden geen geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden opgelegd.

5. Herroeping

De herroeping van de voorlopige invrijheidstelling kan gebeuren wegens een wanbedrijf of misdadig gepleegd binnen de periode die gelijk is aan de duur van de vrijheidsstraf die de veroordeelde nog moest ondergaan (strafrestant) op de dag van de invrijheidsstelling, met een minimum van één jaar, waarvoor er een definitieve veroordeling is.

VII. Veroordeelden die een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank hebben

Wanneer een veroordeelde een veroordeling ondergaat waaraan een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank verbonden is, is het niet mogelijk om hem voorlopig in vrijheid te stellen aangezien dat voor gevolg zou hebben dat de terbeschikkingstelling van de SURB slechts een aanvang zou nemen bij het verstrijken van de verjaringstermijn van de gevangenisstraf; de voorlopige invrijheidstelling is immers geen strafuitvoeringsmodaliteit.

Daarentegen kan een voorlopige invrijheidstelling wel worden toegekend wanneer een gevangenisstraf tot en met drie jaar in uitvoering wordt gebracht terwijl de veroordeelde uitsluitend een terbeschikkingstelling van de SURB ondergaat: de tenuitvoerlegging van een gevangenisstraf heeft immers de schorsing van de terbeschikkingstelling tot gevolg. Op het ogenblik van de voorlopige invrijheidstelling herneemt de terbeschikkingstelling zijn uitwerking. Wanneer een straf van meer dan drie jaar tenuitvoergelegd wordt, dient het dossier voorgelegd te worden aan de SURB overeenkomstig de regels bepaald in de wet externe rechtspositie.

Wanneer een veroordeelde meerdere straffen waarvan het totaal niet meer dan drie jaar bedraagt ondergaat, kan hij voorlopig in vrijheid worden gesteld voor de straf(fen) waaraan geen terbeschikkingstelling van de SURB verbonden is, zodat hij dan nog enkel die veroordeling waaraan een terbeschikkingstelling verbonden is volledig ondergaat.

VIII. Voorlopige invrijheidstelling van veroordeelden met een vreemde nationaliteit

Voor elke gedetineerde met vreemde nationaliteit dient op het ogenblik van de opsluiting bij de Dienst Vreemdelingenzaken de verblijfssituatie te worden nagegaan (zie MO 1815, punt II, 2, a).

1. Wanneer de veroordeelde recht op verblijf heeft: zijn situatie zal onderzocht worden overeenkomstig de punten I t.e.m. VII van deze omzendbrief.
2. Wanneer de veroordeelde geen recht op verblijf heeft, wordt, via de bijlage bij de MO 1815, 5 maanden voor de toelaatbaarheidsdatum tot de voorlopige invrijheidstelling zoals voorzien in de punten I t.e.m. V of, indien deze termijn niet nageleefd kan worden, zodra de wettelijke toestand definitief is, de verwijderingsmodaliteiten die desgevallend van toepassing zullen zijn nagevraagd.

Er kunnen zich meerdere situaties voordoen:

- 2.1. de veroordeelde heeft geen recht op verblijf, maar de Dienst Vreemdelingenzaken meent geen verwijderingsmaatregel te moeten nemen: zijn situatie zal onderzocht worden overeenkomstig de punten I t.e.m. VII van deze omzendbrief.
- 2.2. de veroordeelde heeft geen recht op verblijf en de Dienst Vreemdelingenzaken verklaart dat hij op het ogenblik van de invrijheidstelling het voorwerp zal vormen van een bevel tot verlaten van het grondgebied: zijn situatie zal onderzocht worden overeenkomstig de punten I t.e.m. VII van deze omzendbrief.
- 2.3. de Dienst Vreemdelingenzaken verklaart dat de veroordeelde het voorwerp uitmaakt van:
 - een uitvoerbaar koninklijk besluit tot uitzetting, of
 - een uitvoerbaar ministerieel besluit tot terugwijzing, of
 - een uitvoerbaar bevel tot verlaten van het grondgebied met bewijs van effectieve verwijdering.

De voorlopige invrijheidstelling kan worden toegekend op het ogenblik van de effectieve verwijdering of de overbrenging naar een centrum en dit vanaf 4 maanden voorafgaand aan de toelaatbaarheidsdatum voor de voorlopige invrijheidstelling en ten laatste 10 dagen na deze datum.

De Dienst Vreemdelingenzaken levert aan de directeur van de gevangenis een bevel tot verlaten van het grondgebied af met vrijheidsberoving te dien einde. Die beslissing wordt onmiddellijk aan de gedetineerde vreemdeling betekend teneinde de beroepstermijnen een aanvang te laten nemen en wordt vervolgens onmiddellijk aan de Dienst Vreemdelingenzaken terug gefaxt.

Indien bij het verstrijken van de bijkomende termijn van 10 dagen blijkt dat de verwijdering of overbrenging naar een gesloten centrum niet zal worden uitgevoerd, zal de veroordeelde op de 10de dag om 14 uur in vrijheid worden gesteld.

De herroeping is mogelijk wegens een wanbedrijf of misdadig gepleegd binnen de periode die gelijk is aan de duur van de vrijheidsstraf die de veroordeelde nog moest ondergaan (strafrestant) op de dag van de invrijheidsstelling, met een minimum van één jaar, waarvoor er een definitieve veroordeling is.

Wanneer het antwoord van de Dienst Vreemdelingenzaken niet tijdig meegedeeld wordt om een beslissing te nemen op het ogenblik van de toelaatbaarheid voor de voorlopige invrijheidstelling, wordt de situatie van de veroordeelde behandeld overeenkomstig de punten I t.e.m. VII van deze omzendbrief.

Opheffingsbepaling

De volgende ministeriële omzendbrieven en collectieve brieven worden opgeheven:

- de ministeriële omzendbrief nr. 1771 van 17 januari 2005;
- de ministeriële omzendbrief nr. 1787 van 24 november 2006;
- de collectieve brief nr. 78 van 29 maart 2004
- de collectieve brief nr. 99 van 1 september 2010;
- de ministeriële omzendbrief nr. 1816 van 10 januari 2014.

Inwerkingtreding

Deze omzendbrief treedt in werking op 15 september 2015.

In bijlage 1 wordt een lijst opgenomen waarin de verschillende gehanteerde begrippen worden gedefinieerd. In de volgende bijlagen worden aanverwante documenten (eventueel in aangepaste vorm) opgenomen.

De minister van Justitie
Koen GEENS

Bijlage I

Definitief veroordeelde:

○ *Vonnissen en arresten bij verstek gewezen (MO nr 1612/VI van 03/06/1993):*

Vonnissen en arresten bij verstek gewezen, treden in kracht van gewijsde zodra de gewone termijn van verzet verstreken is. Dit gebeurt onder een ontbindende voorwaarde, zijnde het ontvankelijk verklaren van het verzet, aangetekend binnen de buitengewone termijn (zie o.m. Cass. 12 juni 1973, Pas. 1973,I, 940). Zolang aan deze ontbindende voorwaarde niet voldaan is, moeten de gebruikelijke regels op de gerechtelijke uitspraak worden toegepast. Dit betekent onder meer dat, indien de gewone termijnen van verzet of hoger beroep verstreken zijn, het vonnis of arrest moet beschouwd worden als zijnde definitief. Er dient dan ook toepassing te worden gemaakt van de ministeriële onderrichtingen inzake voorlopige invrijheidstelling.

○ *Vonnissen op tegenspraak (MO nr. 1499/IX van 28/03/1986):*

Na het verstrijken van de beroepstermijn, 40 dagen maar indien de laatste dag valt tijdens een weekend of op een feestdag te verlengen tot de eerstvolgende werkdag, treedt het vonnis in kracht van gewijsde.

○ *Arresten op tegenspraak (MO nr. 1499/IX van 28/03/1986):*

Na het verstrijken van de cassatietermijn, 15 dagen maar indien de laatste dag valt tijdens een weekend of op een feestdag te verlengen tot de eerstvolgende werkdag, wordt het arrest definitief.

Vrijlatingsfiche:

De **collectieve brief nr. 51 van 17/07/2000** blijft van toepassing.
Gewijzigd formulier zie bijlage II.

Bijlage II

BERICHT VOORLOPIGE INVRIJHEIDSTELLING

De directeur van de Gevangenis te _____ heeft op datum van _____ de genaamde _____ geboren te _____ op _____ voorlopig in vrijheid gesteld.

Modaliteiten van de invrijheidstelling

- VLV zonder voorwaarden
verzending: bericht VLV onmiddellijk bezorgen aan Directie Detentiebeheer
- VLV met maatschappelijke begeleiding én met volgende bijzondere voorwaarden:
-
-
-

Motivering:

verzending: bericht VLV onmiddellijk bezorgen aan Directie Detentiebeheer en het justitiehuis _____ + mandaat tot het opstarten van de maatschappelijk begeleiding binnen de vijf dagen bezorgen aan het justitiehuis.

Hij geeft hierbij kennis dat de voorlopige invrijheidstelling kan worden ingetrokken:

- wegens een wanbedrijf of misdaad gepleegd binnen de termijn die eindigt op1.*
- wegens niet-naleven van de opgelegde voorwaarden binnen de termijn die eindigt op1*

* Schrappen wat niet van toepassing is.

De invrijheidgestelde verklaart zich te vestigen

Indien aan de in vrijheid gestelde bijzondere voorwaarden worden opgelegd, wordt hij verzocht binnen 48 uur na zijn invrijheidstelling telefonisch contact op te nemen met het Justitiehuis van het gerechtelijk arrondissement waar hij zich zal vestigen om een afspraak te maken met de justitieassistent.
Telefoonnummer Justitiehuis

Opgemaakt te _____ op _____ .

Voor akkoord met de voorwaarden en ontvangst,

de in vrijheid gestelde

De Directeur

1 Gelieve de einddatum van de proeftermijn in te vullen. Die is gelijk aan het strafrestant op het ogenblik van de invrijheidstelling, met een minimum van één jaar

Bijlage III

Gevangenis te
Dossier behandeld door:

Datum:

Aan de Minister van Justitie
Directie Detentiebeheer

Voorstel tot voorlopige invrijheidstelling van een veroordeelde die minstens één veroordeling ondergaat wegens feiten bedoeld in de artikelen 371/1 tot 378 van het Strafwetboek of in de artikelen 379 tot 387 van het Strafwetboek indien ze gepleegd werden op minderjarigen of met hun deelneming

<i>Naam en voornaam:</i>	
<i>Geboorteplaats en –datum:</i>	
<i>DDB nr.:</i>	
<i>Toelaatbaarheidsdatum VLV:</i>	

Bijlage: (gespecialiseerd) advies van de PSD¹

Advies van de directeur met daarbij een voorstel betreffende de bijzondere voorwaarden die aan de voorlopige invrijheidstelling moeten worden verbonden:

De Directeur,

¹ Aankruisen indien dit advies werd opgesteld.

Bijlage IV

Gevangenis te
Dossier behandeld door:

Datum:

Aan de Minister van Justitie
Directie Detentiebeheer

Voorstel tot voorlopige invrijheidstelling van een veroordeelde die minstens één veroordeling ondergaat wegens inbreuken vermeld in de artikelen 135 tot 141 van het Strafwetboek

<i>Naam en voornaam:</i>	
<i>Geboorteplaats en –datum:</i>	
<i>DDB nr.:</i>	
<i>Toelaatbaarheidsdatum VLV:</i>	

Bijlage: advies van de PSD¹

Advies van de directeur, met in voorkomend geval een voorstel van bijzondere voorwaarden:

De Directeur,

1 Aankruisen indien dit advies werd opgesteld.